

GRADSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE BEOGRAD
11108 BEOGRAD, Bulevar despota Stefana 54-a
Tel. 011/2078-600

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O MONITORINGU KVALITETA VAZDUHA U ŠAPCU ZA 2022. GOGINU

**Beograd
JANUAR 2023.**

IZRADA IZVEŠTAJA:

**GRADSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE, BEOGRAD
CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOGIJU
Jedinica za ispitivanje kvaliteta
vazduha
Beograd, Bulevar despota Stefana 54a**

DIREKTOR ZAVODA:

Prof. dr Dušanka Matijević

**POMOĆNIK DIREKTORA
ZA OBLAST HIGIJENE I
EKOTOKSIKOLOGIJE:**

Dr Slaviša Mladenović, spec.higijene

**NAČELNIK JEDINICE
ZA ISPITIVANJE KVALITETA
VAZDUHA:**

Dr Andrej Šošarić, doktor hemijskih nauka

SARADNICI:

**Dr sci Anka Cvetković, dipl.biohemičar
Azra Đorđević, dipl. hem., spec. prim. hem.
Maša Nedeljković, dipl. hem. biohem.
Milica Janković, dipl.biohemičar
Jasmina Radojević, hem.tehničar
Miloš Nedeljković, hem.tehničar
Slađana Paunović, hem.tehničar**

UZORKE UZELI:

**Ivana Dimitrov, viši san.tehn.
Danijela Marković, viši san.tehn.
Predrag Jeremić, viši san.tehn.**

SADRŽAJ

UVOD.....	4
MERNA MESTA I PARAMETRI.....	5
METODE UZORKOVANJA I ISPITIVANJA PREDMETNIH PARAMETARA.....	6
STATISTIČKA ANALIZA REZULTATA.....	7
ZAKLJUČAK	8

UVOD

Ugovorom broj 404-21-2/21-03 od 25.03.2021. godine o pružanju usluga monitoringa kvaliteta vazduha u 2021. i 2022. godini predviđeno je da Gradski zavod za javno zdravlje, Beograd izvrši deo usluge – merenje kvaliteta ambijentalnog vazduha na mernom mestu Gerontološki centar u skladu sa predmetnim ugovorom proisteklim nakon završetka procesa javne nabavke JN br. 03/21.

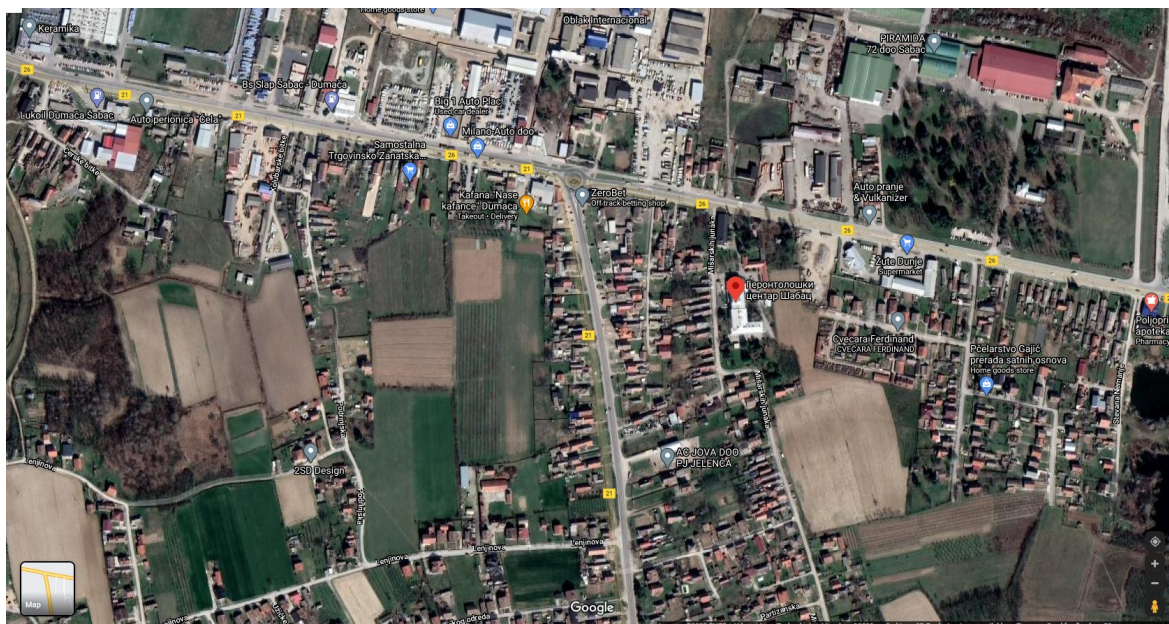
MERNA MESTA I PARAMETRI

Merenja kvaliteta vazduha su obuhvatila merenja srednjih 24-časovnih masenih koncentracija suspendovanih čestica PM₁₀, teških metala (Pb, As, Cd, Ni) i benzo(a)pirena u suspendovanim česticama PM₁₀, na jednom mernom mestu:

- Merno mesto broj 1: Gerontološki centar Šabac-Jelenča, Mišarskih junaka bb;

Slika 1: Merno mesto broj 1-Gerontološki centar Šabac-Jelenča, Mišarskih junaka bb

Slika 2: Lokacija mernog mesta na mapi (izvor *google maps*)

METODE UZORKOVANJA I ISPITIVANJA PREDMETNIH PARAMETARA

Metodologija uzorkovanja vazduha je propisana referentnim dokumentima za određivanje predmetnih zagađujućih materija u vazduhu, sa kojima su usaglašena interna dokumenta Gradskog zavoda za javno zdravlje, Beograd koja se odnose na metodologiju uzorkovanja vazduha i rukovanje uzorcima (*Uputstvo za uzorkovanje UP46, izdanje/izmena 2/1 od 05.03.2021., Uputstvo za uzorkovanje vazduha UZ008, izdanje 6 od 3.12.2013.*).

Ispitivanja parametara vršena su sledećim metodama akreditovanim u skladu sa zahtevima standarda *SRPS ISO/IEC 17025:2017*:

- Vazduh ambijenta – Standardna gravimetrijska metoda merenja za određivanje PM_{10} i $PM_{2,5}$ masene koncentracije suspendovanih čestica - SRPS EN 12341:2015
- Standardna metoda za merenje koncentracije benzo(a) pirena u vazduhu ambijenta SRPS EN 15549:2010
- Standardna metoda za određivanje As, Cd, Ni i Pb u frakciji PM_{10} suspendovanih čestica (ICP-MS) SRPS EN 14902:2008, SRPS EN 14902:2008/AC:2013.

Oprema korišćena za uzorkovanje i ispitivanje se održava u skladu sa *Planom preventivnog održavanja i etaloniranja opreme za uzorkovanje i ispitivanje kvaliteta vazduha* prema zahtevima referentnog standarda *SRPS ISO/IEC 17025:2017* za akreditovane laboratorije za ispitivanje, u cilju obezbeđenja poverenja u kvalitet uzorkovanja i rezultate ispitivanja.

Kriterijumi za ocenjivanje kvaliteta vazduha su utvrđeni *Uredbom o uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha ("Sl.glasnik RS" br. 11/2010; 75/2010 i 63/2013)*.

STATISTIČKA ANALIZA REZULTATA

U tabeli 1 prikazana je statistička obrada rezultata dobijenih u periodu od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine.

Merno mesto: Gerontološki centar Šabac-Jelenča, Mišarskih junaka bb						
Parametar ispitivanja [jedinica mere]	PM₁₀ [µg/m³]	As [ng/m³]	Cd [ng/m³]	Ni [ng/m³]	Pb [ng/m³]	B(a)P [ng/m³]
Srednja godišnja koncentracija	54,0	1,9	0,3	1,7	10,1	3,80
Najniža 24-časovna vrednost	12,7	<1,0	<0,1	<3,0	<5,0	0,06
Najviša 24-časovna vrednost	165,9	9,1	7,6	6,3	291,3	18,70
Broj merenja sa prekoračenjem GV za 24 časa	166	/	/	/	0	/
Prekoračenje GV za kalendarsku godinu	da	/	/	/	ne	/
Prekoračenje CV za kalendarsku godinu	/	ne	ne	ne	/	da

ZAKLJUČAK

Na osnovu dobijenih rezultata kontinualnih fiksnih merenja suspendovanih čestica PM₁₀ u **2022. godini**, može se zaključiti sledeće:

- Srednje 24-časovne vrednosti **suspendovanih čestica PM₁₀ prekoračile su graničnu vrednost u 166 merenja.**
- Srednje godišnje koncentracije **suspendovanih čestica PM₁₀ prekoračile su graničnu vrednost** za kalendarsku godinu.

Na osnovu izvršenih indikativnih fiksnih merenja nivoa zagađujućih materija u **2022. godini**, može se zaključiti sledeće:

- Srednje godišnje koncentracije **teških metala (As, Cd, Ni, Pb) nisu prekoračile prekoračile utvrđenu graničnu, odnosno ciljnu vrednost** za kalendarsku godinu.
- Srednja godišnja koncentracija **benzo(a)pirena je prekoračila utvrđenu ciljnu vrednost** za kalendarsku godinu.